

UDENRIGSMINISTERIET

BUDSKABER til brug for ministeren for udviklingssamarbejde

Samråd i Udenrigsudvalget d. 2. februar 2022

**Samrådsspørgsmål J om global ulighed
(Det talte ord gælder)**

TALEPUNKTER

Enhed:

APD

Sagsbehandler:

María Ana Petrera

Dato:

31-01-2022

Sagsnummer:

2022 - 5305

Bilag:

-

Tak for ordet og for samrådsspørgsmålet om global ulighed.

Vi har i udvalget flere gange drøftet den udviklingspolitiske strategi, Fælles om Verden, som otte af partierne i Folketinget blev enige om sidste år. Som I ved, står bekæmpelse af fattigdom og ulighed helt centralt i den. Men lad mig forsøge at besvare spørgsmålene.

Der spørges til min holdning til den voksende ulighed. Det er noget, der bekymrer mig stærkt, fordi jeg som udviklingsminister, jo netop arbejder for at bekæmpe den globale ulighed. Det er drivende for mit virke.

Selvom global fattigdom er faldet over de seneste 20-25 år, har COVID-19 desværre slået betydelige dele af den positive udvikling tilbage. Også skrøbelighed, konflikt og

klimaforandringer bidrager til at øge den ekstreme ulighed og fattigdom.

Det handler ikke kun om penge, men om adgang til ressourcer som uddannelse, sundhed og jobs. Det handler om lige muligheder. Om at have en stemme, der bliver lyttet til, og retten til at have indflydelse på beslutninger, der vedrører ens liv.

Den stigende ulighed går værst ud over de mest sårbare mennesker. De fattigste, flygtninge og internt fordrevne, marginaliserede grupper og ofte piger og kvinder. Den trives i globaliseringens skyggeside og er dybt uretfærdig. Og en kilde til megen af den uro og ufred, vi ser verden over. Det berører og bekymrer mig dybt. Men for mig at se handler det mindre om, hvad jeg mener og mere om, hvad vi kan gøre ved det.

Årsagerne til fattigdom og ulighed løser vi ikke med udviklingsbistand alene. Det kræver forandringer langt ud over mit ressort på udviklingssamarbejdet. Og langt ud over Danmarks grænser. Her vil jeg fokusere på, hvad vi fra dansk side gør inden for udviklingssamarbejdet.

Der spørges til, hvad regeringen vil gøre mod COVID-19's ulighedsforøgende effekt. Vi har gennem pandemien arbejdet med en flerstrengt indsats i udviklingssamarbejdet for at modvirke de negative følgevirkninger af COVID-19.

For det første arbejder vi med at adressere de grundlæggende årsager til ulighed og fattigdom. For det andet arbejder vi med at afhjælpe de akutte behov, som COVID-19 har skabt og forværret. I alt hvad vi gør, er den udviklingspolitiske strategi vores pejlemærke. Med afsæt i strategien prioriterer vi indsatsen i skrøbelige stater og deres nærområder. Det er her, den ekstreme fattigdom i stigende grad bliver koncentreret fremover. Og her behovene er størst.

Danmark har allerede et stærkt engagement i nogle af de mest skrøbelige lande i Afrika, særligt i Sahel og på Afrikas Horn. I Sahel ser vi netop i denne tid, hvilke konsekvenser og dilemmaer, vi kan stå overfor, når vi er tilstede der, hvor der er mest skrøbeligt. Flere af vores samarbejdslande er præget af meget ustabile politiske situationer.

I sidste uge var Burkina Faso udsat for et kup. Om end det pt. har været fredeligt, har det kortsluttet en demokratisk proces. Det kan

komme til at påvirke vores udviklingssamarbejde. Hvordan, er endnu for tidligt at sige.

Men det er en risiko, vi med Fælles om Verden har valgt at løbe. Det har vi, fordi det er her, at menneskers livsvilkår er allersværest, og udfordringerne er allermest komplekse. Og her vi virkelig kan gøre en forskel.

Netop i Burkina Faso, er Danmark med til at bekæmpe ulighed og skabe grønne jobs og muligheder. Gennem investeringer i udviklingen af den lokale private sektor arbejder vi for at fremme en grøn og inklusiv vækst, der skaber muligheder for de unge.

Jeg mødtes blandt andet med ambassadens ungepanel, da jeg besøgte Burkina Faso i oktober sidste år. Her drøftede vi deres håb og forventninger til en bedre fremtid for unge i Burkina Faso. Men også hvilke udfordringer, de står over for. Jeg var meget imponeret over de unges gå-på-mod, på trods af de enorme udfordringer de har.

Et andet centralt indsatsområde i kampen mod ulighed er ligestilling. COVID-19 har globalt set lagt yderligere pres på

piger og kvinders rettigheder. Danmark går forrest i arbejdet for at styrke piger og kvinders rettigheder. For deres adgang til uddannelse og til selv at vælge. Også om og hvornår de vil have børn. Og for at modgå børneægteskaber og kønsbaseret vold.

Alene til indsatser inden for seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder bidrog Danmark sidste år med 856 mio. kr. til FN og internationale partnere. Jeg har selv set, hvordan vi med midlerne bl.a. i Burkina Faso støtter mobilt sundhedspersonale, som er helt afgørende for at nå ud til de allermest udsatte piger og kvinder i områder, hvor der ikke findes klinikker. De bidrager til, at færre kvinder og børn dør under fødsler, og giver adgang til prævention og støtte til overlevende efter kønsbaseret vold.

Danmarks indsats inden for uddannelse har også fokus på at få piger i skole. Sammen med Lego Fonden har vi netop støttet et særligt initiativ målrettet pigers uddannelse, som Global Partnership for Education implementerer.

Danmark har også bidraget solidarisk i den internationale kamp mod COVID-19 og indsatsen mod pandemiens følgevirkninger. Vi har givet tilsagn om at donere 10 mio. vacciner, hvoraf 7,9

mio. vacciner allerede er leveret. Mange af jer har desuden været med til at forhandle fire udviklingspolitiske hjælpepakker på plads, som sammen med andre COVID-relaterede akutindsatser udgør mere end 2 mia. kr.

Således har et bredt flertal i Folketinget netop med de fire hjælpepakker besluttet at fokusere på at afhjælpe akutte humanitære behov og de afledte sociale og økonomiske konsekvenser i udviklingslande.

F.eks. ved at styrke sociale sikkerhedsnet, der kan gribe de mange, som er faldet ned i dyb fattigdom pga. COVID-19. Vi har samtidig støttet global vaccineudrulning og styrket de lokale sundhedssystemer. Og endelig har vi også med hjælpepakkerne styrket civilsamfundets råderum. Med andre ord forsøgt at favne flere af den globale uligheds mange ansigter.

Der spørges i spørgsmål C til min opfattelse af sammenhængen mellem klima og ulighed.

Det er vel efterhånden en alment accepteret kendsgerning, at de fattige og mest marginaliserede mennesker og grupper i de

mindst udviklede lande rammes hårdest af klimaforandringerne. Paradoksalt nok bidrager de omvendt mindst til klimakrisen. Klimaforandringerne og de afledte konsekvenser er med til at forstærke både den globale ulighed og uligheden lokalt.

Det er derfor afgørende, at Danmarks klimaindsatser er solidt forankret i en rettighedsbaseret tilgang, der sætter mennesket i centrum. Det skal være de mest sårbare og marginaliserede grupper, som kvinder og oprindelige folk, som nyder størst gavn af vores indsatser.

Klimaforandringerne skaber et stigende pres på verdens vandressourcer. Det går især ud over verdens fattigste. De er mest udsatte i forhold til at få opfyldt deres ret til adgang til vand, til at beskytte deres sundhed, sikre sig mad og indkomst og opbygge modstandsdygtighed over for klimaforandringer. Danmark har derfor igangsat ambitiøse indsatser for at forbedre adgangen til rent drikkevand, særligt i Sahel og Afrikas Horn, som skal nå de mest sårbare og fattige.

Vi har også set, hvordan klimaforandringer kan føre til destabilisering af samfund og forværre kriser og konflikter, og på

den måde være med til at forstærke fattigdom og ulighed. Derfor arbejder Danmark for, at klimaforandringer tænkes med i FN's indsatser til fredsopbygning. Det gør vi gennem vores partnerskab med FN's Fredsopbygningsfond, hvor Danmark er blandt topdonorerne.

I det sidste spørgsmål D spørges der til, hvordan man internationalt vil sikre finansiering til at bekæmpe global ulighed.

Jeg vil her fremhæve tre elementer: (i) udviklingsbistanden, (ii) flere private investeringer og (iii) øget national ressourcemobilisering. Lad mig knytte et par ord til hver af de tre.

Første punkt om udviklingsbistand. Det kræver massive investeringer i udviklingslandene at bekæmpe fattigdom og ulighed og nå verdensmålene og Parisaftalen. Her er udviklingsbistanden en vigtig del, men langt fra nok.

Danmark er i front som ét af kun en håndfuld lande, der lever op til FN målsætningen om at yde 0,7 pct. af BNI i udviklingsbistand hvert år. Det betyder i 2022 ca. 17,5 mia. kr. i udviklingsbistand. Kunne vi få de andre EU-lande til at leve op til

0,7 procent-målsætningen, ville det betyde mere end 250 mia. kr. ekstra til udvikling i verdens fattigste lande. Det ville for alvor gøre en forskel.

I forhold til flere private investeringer, arbejder vi aktivt på at mobilisere flere private investeringer til udviklingslandene. Vi er risikovillige og bruger en del af udviklingsbistanden til at mobilisere flere investeringer fra private kilder og fonde. Og på at få dem til at arbejde der, hvor det er sværest, og behovene er størst. Det gælder også i de fattigste og skrøbelige lande.

Et eksempel er 'High Risk High Impact' instrumentet, som vi planlægger at støtte med yderligere 100 mio. kr. i år via IFU. Instrumentet er med til at mobilisere ny privat kapital på meget vanskelige vilkår. Det har blandt andet ført til investeringer i institutioner for mikrofinansiering i Vestafrika, som primært hjælper kvindelige forretningsfolk med at få adgang til finansiering.

Et andet eksempel er det nye bilaterale garantiinstrument på 2 mia. kr. Instrumentet forventes at mobilisere 3-4 mia. kr. i

investeringer i udviklingslandene, herunder også til de fattigste og de skrøbelige lande.

Udviklingsbankerne spiller også en vigtig rolle. Vi har i december 2021 annonceret et dansk bidrag på ca. 2,3 mia. kr. til genopfyldningen af IDA, det såkaldte IDA20. Det vil bl.a. gå til at styrke adgang til uddannelse og sundhed i de fattigste og skrøbelige lande. Under IDA20 forventes hver krone i donormidler at blive til næsten 4 kroner i indsatser i udviklingslandene. IDA er dermed et godt eksempel på, hvordan kapitalmarkederne kan gøre en forskel for de mest udsatte og sårbare mennesker i verden.

Men mobilisering af private investeringer er heller ikke nok i sig selv. Det fører mig til punkt nummer tre om national mobilisering af ressourcer. Det er først og fremmest et nationalt ansvar at skabe rammerne for et værdigt liv for landets befolkning. Og for at mobilisere ressourcer, der kan sikre langsigtede løsninger og bæredygtige samfund.

Danmark arbejder for at styrke landenes evne til at skabe gode rammebetingelser og en stærk social kontrakt. Det gør vi f.eks.

gennem støtte inden for skatteopkrævning, uddannelse og sundhed, et stærkt civilsamfund og gennem vækst og jobs.

Et eksempel er Addis Tax Initiativet, som vi har tilsluttet os. Vi planlægger kommende indsatser på skatteområdet for over 200 mio. kr. frem mod 2025. Og en ny fase af det danske program til bekæmpelse af korrruption.

Kampen mod global ulighed kan vi ikke løfte alene eller udelukkende med udviklingsbistand. Men det vi kan løfte gennem vores udviklingssamarbejde, gør vi allerede. Og med strategien har vi et rigtigt godt afsæt for at bidrage i kampen mod global ulighed.

Jeg ser frem til en god debat.

Tak for ordet.